

Gelderland-Zuid

Aan: de raden van de deelnemende gemeenten van de GR GGD Gelderland-Zuid

ons kenmerk: GGD/DIR/18/2111/MP
uw kenmerk:
datum: 14 december 2018
onderwerp: Kaderbrief 2020

afdeling: Directie
contactpersoon: Moniek Pieters
telefoon: 088 – 144 7102
e-mail: MPieters@ggdgelderlandzuid.nl

Geachte Raad,

Met deze Kaderbrief 2020 wordt u geïnformeerd over de hoofdlijnen van beleid voor het jaar 2020 van GGD Gelderland-Zuid, met inbegrip van op hoofdlijnen de financiële consequenties daarvan. Na een korte inleiding 'De GGD als publieke gezondheidsdienst', schetsen we u achtereenvolgens inhoudelijke ontwikkelingen, financiële uitgangspunten en risico's voor 2020. Hiermee is deze Kaderbrief een eerste stap in de voorbereiding op de Programmabegroting GGD 2020. Deze begroting wordt in het voorjaar van 2019 opgesteld en ontwikkeld en wordt u vóór 1 april 2019 aangeboden.

De GGD als publieke gezondheidsdienst

De inhoudelijke basis voor de Programmabegroting GGD 2020 zal worden gevormd door de Programmabegroting GGD 2019, waar de verschillende (wettelijke) taken en activiteiten van de GGD beschreven staan. Met andere woorden: de begroting 2020 borduurt (inhoudelijk en financieel) voort op de begroting 2019.

GGD Gelderland-Zuid is de gemeentelijke gezondheidsdienst van 16 gemeenten in Gelderland-Zuid. Ook voert de GGD een aantal taken uit voor de gemeente Mook en Middelaar. De GGD is regionaal georganiseerd en bundelt kennis en expertise. De uitvoering van taken vinden regionaal én lokaal plaats. De GGD werkt van -9 maanden tot 100+ en biedt haar diensten laagdrempelig aan. De GGD werkt als verlengde arm van de gemeenten samen met burgers, welzijn-, sport- en zorgorganisaties en veiligheidspartners. De GGD voert een divers takenpakket uit op het gebied van publieke gezondheid. De taken zijn gericht op het beschermen, bewaken en bevorderen van gezondheid. De meeste taken van de GGD zijn wettelijk geborgd. De Wet publieke gezondheid is de basis voor het bestaan van de GGD en voor een deel van de taken van de GGD. In de Wet publieke gezondheid worden benoemd:

- Epidemiologie, preventie en gezondheidsbevordering
- Jeugdgezondheidszorg, uitvoering rijksvaccinatieprogramma
- Ouderengezondheidszorg
- Infectieziektebestrijding
- Technische hygiënezorg, Medische milieukunde
- Psychosociale hulpverlening bij rampen.

GGD Gelderland-Zuid

Postbus 1120
6501 BC Nijmegen
www.ggdgelderlandzuid.nl
info@ggdgelderlandzuid.nl

Bezoekadres regio Nijmegen

Groenewoudseweg 275
6524 TV Nijmegen
T 088 - 144 71 44
F 024 - 322 69 80

Bezoekadres regio Rivierenland

Kersenboogerd 2
4003 BW Tiel
T 088 - 144 73 00
F 088 - 144 73 99

Andere relevante wetten voor de taken van de GGD zijn:

- Wet kinderopvang: toezicht op de kinderopvang
- Wet op de lijkbezorging: forensische geneeskunde
- Jeugdwet: het maatwerk (aanvullende diensten) van de jeugdgezondheidszorg
- Wmo: Openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ), toezicht Wmo, Veilig Thuis, Toegang beschermd wonen.

Als publieke dienst werkt de GGD vanuit het algemeen belang, ten behoeve van gemeenten en haar inwoners. De GGD kan toeleiden naar zorg, maar verleent deze zelf niet. Dit geeft de GGD een 'onafhankelijke' positie in het veld. Door de breedte en samenhang van ons werkveld kan de GGD gemeenten integraal adviseren en ondersteunen.

Inhoudelijke ontwikkelingen

Naast het feit dat op ieder taakveld doorlopend veranderingen plaatsvinden, omdat er professionele vernieuwingen ingevoerd worden (waaronder standaarden), omdat klanten andere wensen en behoeften hebben en/of omdat er aangesloten wordt bij 'the state of the art', worden hieronder majeure zaken genoemd, die impact kunnen hebben op Programmabegroting GGD 2020.

Meerjarenstrategie 2020 – 2023

In 2019 wordt een nieuwe meerjarenstrategie voor de GGD ontwikkeld voor de jaren 2020-2023. Mede vanwege de feedback van de raden op het ontwikkelproces van de huidige meerjarenstrategie (2016-2019), worden de raden van de deelnemende gemeenten al bij het begin van de ontwikkeling van de nieuwe meerjarenstrategie betrokken en wordt de nabijheid gezocht van gemeenten. Wij vinden dit belangrijk, mede gezien de kaderstellende taak van gemeenteraden bij GR-en. Dit betekent dat de raden begin 2019 een conceptnotitie ter advies en commentaar voorgelegd krijgen. Vervolgens wordt het commentaar van de raden verwerkt en wordt deze conceptnotitie besproken met gemeenten (ambtenaren van verschillende inhoudelijke terreinen), externe samenwerkingspartners, zoals lokale/regionale zorg-, welzijn, onderwijs, sport- en veiligheidspartners, en bestuur. Uiteindelijk leidt dit tot een concept meerjarenstrategie, die (na de zomer 2019) voor zienswijze wordt voorgelegd aan de raden van de deelnemende gemeenten, waarna het Algemeen Bestuur in december 2019 de meerjarenstrategie 2020-2023 voor GGD Gelderland-Zuid kan vaststellen.

Forensische geneeskunde.

Met de Kamerbrief van 28 september 2018 kondigen de betrokken ministers J&V, VWS en BZK hun toekomstvisie aan ten aanzien van de forensische geneeskunde, te weten de uitvoering van de lijkschouw, het forensisch medisch onderzoek, de medische arrestantenzorg en de forensisch medisch expertise bij kindermishandeling (FMEK). De ministers geven aan dat het noodzakelijk is dat de organisatie van de forensische geneeskunde en de werking van de keten van lijkschouw en gerechtelijke sectie worden verbeterd. Zij nemen onder andere de volgende maatregelen:

- De lijkschouw en het forensisch medisch onderzoek (FMO) en de FMEK worden beschouwd als een publieke taak en worden samengebracht onder regie van de gezamenlijke GGD'en. Dit betekent een nog intensievere samenwerking met de andere GGD'en in Oost Nederland.
- De medische arrestantenzorg zal worden gecontracteerd via een lichte vorm van aanbesteden door de politie. Dit gebeurt op het niveau van regio Oost. Dit kan betekenen dat GGD Gelderland-Zuid als onderdeel van regio Oost mee zal doen in de aanbesteding en dat nader zal worden onderzocht of de GGD deze taak zelf of door anderen laat uitvoeren vanaf 2020.

Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg

De Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) gaat in op 1 januari 2020. Deze wet regelt de rechten van mensen die te maken hebben met verplichte zorg in de GGZ. Een belangrijke verandering is dat verplichte zorg straks ook buiten een GGZ-instelling opgelegd kan worden. Daar waar de BOPZ uitgaat van *gedwongen opname*, is de Wvggz een wet die uitgaat van *behandeling* op maat. Ingezet wordt om verplichte zorg en dwang zoveel mogelijk te voorkomen. Het college van B&W dient binnen een termijn van 14 dagen een verkennend onderzoek uit te voeren wanneer er een melding wordt gedaan over een persoon waar mogelijk verplichte geestelijke gezondheidszorg nodig is.

Bij de implementatie van de Wvvgz is een goede aansluiting belangrijk tussen de portefeuilles openbare orde en veiligheid (burgemeesters) en zorg en welzijn (wethouders). De GGD is één van de uitvoerende partijen in dit werkveld. Momenteel zijn de inhoudelijke en financiële gevolgen van invoering van de Wvvgz voor de GGD nog onbekend. In 2019 zal de GGD zich hierop in samenwerking met bovengenoemde partners en gemeenten voorbereiden.

Ontwikkelingen toezicht kinderopvang

De Wet Innovatie Kwaliteit Kinderopvang (Wet IKK) is sinds 1 januari 2018 van kracht. In deze wet worden veel nieuwe eisen omschreven waaraan de houders in de kinderopvang dienen te voldoen. Ook in 2019 komen er weer nieuwe aanvullende wettelijke eisen, zowel in de kinderopvang als in de Voorschoolse Educatie. De GGD bereidt zich hier samen met de gemeenten op voor. Zo zal onder andere in de loop van 2019 'het Herstelaanbod' worden ingevoerd. Dit is een methode waarbij de toezichthouder meer mogelijkheden krijgt om tijdens het inspectietraject zelf al overtredingen te laten herstellen door de houder, waardoor de overtredingen sneller opgelost worden en de kwaliteit sneller verbetert. In de GGD-programmabegroting 2020 zullen bovengenoemde ontwikkelingen worden verwerkt.

Financiële uitgangspunten voor 2020

Loon- en prijscompensatie

De door het Algemeen Bestuur vastgestelde systematiek voor loon- en prijscompensatie heeft de voor de begroting 2020 een indexering van de gemeentelijke bijdrage van 2,94% tot gevolg. Deze is als volgt opgebouwd (op basis van de publicatie CEP maart 2018):

- Loon 3,2%
- Materieel 2,0%.

Beide indexen zijn met een weging van 78% loon/22% materieel berekend tot één index voor de gemeentelijke bijdragen.

BTW en vennootschapstarief

Met ingang van 2019 stijgt het lage BTW tarief van 6% naar 9%. Dit leidt dat met name bij de inkoop van medicamenten tot een prijsstijging. Anderzijds daalt het vennootschapstarief over 2020 naar 17,5%, leidend tot een lagere belastingdruk voor de VPB-belaste activiteiten. Voor het financieel kader is het uitgangspunt dat deze effecten, gezien de geringe omvang, onderdeel zijn van de prijsontwikkeling.

Risico's voor 2020

Arbeidsmarkt

De krapte op de arbeidsmarkt zal het aantrekken van nieuwe medewerkers in de komende jaren lastiger maken. De krapte op de arbeidsmarkt in de zorgsector is urgent en dagelijks voelbaar. Het risico bestaat dat de formatie niet op orde is en afgesproken prestaties om die reden niet kunnen worden gerealiseerd. Daarnaast nemen kosten om leemtes in de planning te ondervangen met tijdelijke inhuur van medewerkers toe en is de inspanning die geleverd wordt om verloop van medewerkers op te vangen groot. Dit noopt de organisatie om haar arbeidsmarktstrategie te evalueren en te zoeken naar alternatieve mogelijkheden om (tijdelijk) personeel aan te trekken.

Veilig Thuis

In de door het Algemeen Bestuur vastgestelde Programmabegroting GGD 2019 is met een groeiscenario Veilig Thuis rekening gehouden. Dit komt met name voort uit het feit dat per 1 januari 2019 de nieuwe meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling wordt ingevoerd. De verwachting is dat dit zal leiden tot een verdere toename van het aantal meldingen. Ook zal Veilig Thuis door de invoering van de radarfunctie meer werkzaamheden moeten verrichten. Of we de effecten van beide ontwikkelingen op het werk van Veilig Thuis goed hebben ingeschat, zal echter pas in 2019 blijken. Hierdoor is de begroting 2020 met de nodige onzekerheid omgeven.

Tot slot

Zoals hierboven geschreven, wordt – met inbegrip van bovengenoemde informatie – de Programmabegroting GGD 2020 in het voorjaar 2019 opgesteld en vóór 1 april 2019 aan u toegestuurd.

Vertrouwende u hiermee voor dit moment voldoende te hebben geïnformeerd,

met vriendelijke groet,
Het Dagelijks Bestuur van GGD Gelderland-Zuid,

drs. Grete Visser
Voorzitter

dr. ir. Moniek Pieters
Secretaris / Directeur Publieke Gezondheid